

CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL

בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשווייץ – CRT

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובעים (שם חסוי 1)

and (שם חסוי 2)

בעניין חשבונותיהם של Fritz Tobias and Johanna Tobias

מס' תביעות: 003774/CN; 003941/CN

גובה המענק: 189,250.00 פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעותיהם של (שם חסוי 1), מבית (שם חסוי), (להלן "התובעת (שם חסוי 1)") ושל (שם חסוי 2) (להלן "התובע (שם חסוי 2)") (להלן ביחד "התובעים"), לחשבונות שפורסמו על שם Johanna Tobias ועל החשבונות שפורסמו על שם A. Hager.¹ מענק זה הוא בעניין חשבונות שפורסמו על שם Johanna Tobias (להלן "בעלת החשבונות Johanna Tobias") ו-Fritz Tobias (להלן "בעל החשבונות Fritz Tobias") [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").²

כל המענקים מתפרסמים. במידה שהתובע דרש חיסיון לגבי תביעתו, כמו במקרה דנן, שם התובע, שמות קרובי משפחתו, להוציא את שם בעל החשבון, ושמו של הבנק נשמרים חיסויים.

מידע שהוגש על ידי התובעים

התובעים, שהנם אח ואחות, הגישו טופסי תביעה דומים למדי, בהם זיהו את בעלת החשבונות Johanna Tobias כקרובת משפחתם, Johanna Tobias. בשיחת טלפון עם ה-CRT ב-31 באוקטובר 2005, התובעת (שם חסוי 1) ציינה ש-Johanna Tobias, שהיתה יהודיה, היתה בת דודה של אביה, שנולדה כפי הנראה ב-1900, ושהתגוררה בברלין, גרמניה. כמו כן, התובעת (שם חסוי 1) ציינה שכשהיא היתה ילדה בגרמניה היא שמעה את הוריה מדברים על קרובי משפחתם, ביניהם על Johanna Tobias. התובעת (שם חסוי 1) ציינה שלא ידוע לה אם Johanna Tobias היתה נשואה. התובעת (שם חסוי 1) הוסיפה שמשפחתה, שהיתה יהודיה, מקורה בצ'כוסלובקיה, אבל שאחר כך כמה

¹ ה-CRT יטפל בתביעות של התובעים בנוגע לחשבון על שם A. Hager בהחלטה נפרדת.

² ה-CRT מצייין שברשימה שפורסמה בפברואר 2001 ובה מופיעים החשבונות שלגביהם הוועדה העצמאית של אישי ציבור (Independent Committee of Eminent Persons, להלן "ICEP") קבעה שהם שייכים באופן קרוב לוודאי או אפשרי לקורבנות רדיפות הנאצים (להלן "רשימת ICEP"), Johanna Tobias מופיעה כבעלת חשבון אחד ו-Fritz Tobias מופיע כבעל שני חשבונות. בעקבות בדיקה לעומק, ה-CRT קבע שלפי רשומות הבנק מדובר בעצם בשני חשבונות שהיו בבעלות משותפת של Johanna Tobias ושל Fritz Tobias.

מחברי המשפחה התיישבו בגרמניה, והתבססו היטב בברלין. לפי התובעת (שם חסוי 1), ככל הנראה, Johanna Tobias נספתה בזמן מלחמת העולם השנייה מפני שלא שמעו ממנה יותר.

התובעת (שם חסוי 1) ציינה כי נולדה ב- 27 בנובמבר 1930 בברטיסלבה, צ'כוסלובקיה (היום סלובקיה), והתובע (שם חסוי 2) ציין כי נולד ב- 11 באוקטובר 1932, גם בברטיסלבה.

התובעים הגישו לבית המשפט שאלונים ראשונים ב- 1999 בהם תבעו את זכותם לחשבונות בבנקים שוויצרים על שם אביהם, (שם חסוי) ועל שם סביהם, (שם חסוי) ו- (שם חסוי)³.

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללות כרטיס לקוח. לפי רשומות אלה, בעל החשבונות Fritz Tobias היה Fritz Tobias, ובעלת החשבונות Johanna Tobias היתה Johanna Tobias, ושניהם התגוררו בברלין, גרמניה. רשומות הבנק מראות שבבעלות בעלי החשבונות היו חשבון פיקדון לפי דרישה וחשבון ניירות ערך, מס' L30774. לפי רשומות הבנק, חשבון הפיקדון לפי דרישה נפתח ב- 20 בנובמבר 1927 ונסגר ב- 10 ביולי 1936, וחשבון ניירות הערך נפתח ב- 30 בנובמבר 1927 ונסגר ב- 22 בדצמבר 1936. שווי החשבונות ביום סגירתם הוא בלתי ידוע. אין הוכחות ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם סגרו את החשבונות וקבלו את היתרה.

בדיקת ה- CRT

אחוד תביעות

בהתאם לסעיף 37(1) של סדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות, כפי שתוקנו, (להלן "סדרי הדין"), ניתן לאחד תביעות לגבי אותו חשבון או לגבי חשבונות קשורים בהליך אחד על פי שיקול הדעת של ה-CRT. במקרה הנוכחי, ה-CRT קובע כי יש לאחד את שתי התביעות של התובעים בהליך אחד.

זיהוי בעלי החשבונות

שמה וארץ מגוריה של בת הדודה של אבי התובעים מתאימים לשם ולארץ המגורים שפורסמו לגבי בעלת החשבונות Johanna Tobias. התובעת (שם חסוי 1) זיהתה את עיר המגורים של בעלת החשבונות Johanna Tobias, מידע המתאים למידע שלא פורסם לגבי בעלת החשבונות Johanna Tobias, הכלול ברשומות הבנק.

ה-CRT מציין שהשם Johanna Tobias מופיע פעם אחת בלבד ברשימה שפורסמה בפברואר 2001 ובה מופיעים החשבונות שלגביהם הוועדה העצמאית של אישי ציבור (Independent Committee of Eminent Persons, להלן "ICEP") קבעה שהם שייכים באופן קרוב לוודאי או אפשרי לקורבנות רדיפות הנאצים (להלן "רשימת ICEP"). כמו כן, ה-CRT מציין שהתובעים לא זיהו את בעל החשבונות Fritz Tobias. למרות זאת, ה-CRT גם מציין שבזמן מלחמת העולם השנייה התובעים היו רק ילדים, מה שמסביר מדוע אין להם מידע מפורט על קרובי משפחה רחוקים. לכן, ה-CRT קובע שהעובדה שהתובעים לא זיהו את בעל החשבונות Fritz Tobias לא מערער על סבירות הזיהוי של בעלת החשבונות Johanna Tobias. לבסוף, ה-CRT מציין שהוגשה תביעה נוספת לחשבונות אלה אבל התביעה לא נמצאה מתאימה לחשבונות בגלל אי התאמה בין ארץ המגורים כפי שהוגש על ידי התובע ובין ארץ המגורים של בעלי החשבונות. בהתבסס על כל האמור לעיל, הכרעתו של ה-CRT היא שהתובעים זיהו באופן סביר את בעלת החשבונות Johanna Tobias.

³ ה-CRT יטפל בתביעות של התובעים בנוגע לחשבונות אלה בהחלטות נפרדות.

מעמד של בעלת החשבונות כקורבן של רדיפות הנאצים

התובעים הוכיחו באופן סביר שבעלת החשבונות Johanna Tobias היתה קורבן של רדיפות הנאצים. התובעים ציינו שבעלת החשבונות Johanna Tobias היתה יהודיה והתובעת (שם חסוי 1) ציינה שבעלת החשבונות Johanna Tobias התגוררה בגרמניה ושכל הנראה, נספתה בשואה.

הקשר המשפחתי של התובעים עם בעלת החשבונות

התובעת (שם חסוי 1), שהינה אחותו של התובע (שם חסוי 2), הוכיחה באופן סביר שבעלת החשבונות Johanna Tobias היתה קרובת משפחתם כאשר מסרה מידע ביוגרפי ספציפי המוכיח שבעלת החשבונות Johanna Tobias היתה בת דודה של אבי התובעים. ה-CRT מציין שהתובעת (שם חסוי 1) זיהתה מידע שלא פורסם לגבי בעלת החשבונות Johanna Tobias, הכלול ברשומות הבנק. כמו כן, ה-CRT מציין שלפני הפרסום בפברואר 2001 של רשימת ICEP, התובעים הגישו לבית המשפט שאלונים ראשונים ב-1999 בהם זיהו את אביהם כ- (שם חסוי), מה שמאמת באופן בלתי תלוי שלקרובי משפחת התובעים היה אותו שם משפחה כמו לבעלי החשבונות. לבסוף, ה-CRT מציין שהמידע הנ"ל הינו מסוג המידע הנמצא בידי בני משפחה ומעיד כי בעלת החשבונות Johanna Tobias היתה מוכרת היטב לתובעים כבת משפחה, וכל המידע האמור תומך באופן סביר באפשרות שהתובעים הנם קרובי משפחה של בעלת החשבונות Johanna Tobias. כפי שצוין לעיל, התובעים לא זיהו את בעל החשבונות Fritz Tobias. למרות זאת, כפי שצוין גם לעיל, ה-CRT קבע שהדבר לא מערער על סבירות הזיהוי של בעלת החשבונות Johanna Tobias כקרובת משפחתם. אין כל מידע לפיו לבעלי החשבונות יורשים נוספים בחיים.

בעניין תשלום יתרת החשבונות

במקרה הנוכחי, לבעלי החשבונות היו חשבון פיקדון לפי דרישה וחשבון ניירות ערך, אשר נסגרו ב-10 ביולי 1936 וב-22 בדצמבר 1936, בהתאם.

מכוון שאחרי עלייתם לשלטון, בשנת 1933, הנאצים התחילו בהליכים להחרמת נכסים השמורים בגרמניה ומחוץ לה השייכים לאכלוסיה היהודית דרך הטלת מסים מפלים ואמצעי החרמה אחרים, שכללו החרמת הנכסים המופקדים בבנקים שווייצרים; מכוון שבעלי החשבונות התגוררו בגרמניה הנאצית; מכוון שכל הנראה, בעלת החשבונות Johanna Tobias נספתה בשואה ואין ראיה שברחה מגרמניה לפני מותה, ולכן לא היה באפשרותה להעביר בחזרה את חשבונותיה לגרמניה מבלי לאבד את שליטתה המוחלטת בנכסיה; מכוון שאין ראיה שהיתרה בחשבונות שולמה לבעלי החשבונות; מכוון שבעלי החשבונות או יורשיהם לא יכלו לקבל מידע מן הבנק אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה בשל הנוהג בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על ידי בעלי חשבונות, זאת בשל חשש מחבות כפולה; ומכוון שניתן ליישם את חזקות (א), (ח) ו-(י) שבסעיף 28 של סדרי הדין (ראה נספח א' למענק זה) ונספח ג'⁴, הכרעתו של ה-CRT היא כי סביר שהיתרה בחשבונות לא נתקבלה על ידי בעלי החשבונות או יורשיהם. בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין, מפעיל ה-CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו את היתרה שבחשבונות.

הבסיס למענק

ה-CRT קבע כי ראוי לפסוק מענק לטובת התובעים. ראשית, התביעות הנן קבילות בהתאם לקריטריונים המפורטים בסעיף 18 של סדרי הדין. שנית, התובעים הוכיחו כי סביר שבעלת החשבונות Johanna Tobias היתה בת דודה של אביהם, וקירבה זו מצדיקה את המענק. שלישית, ה-CRT קבע כי סביר שבעלי החשבונות או יורשיהם לא קבלו בעבר את היתרה שבחשבונות הנדונים.

⁴ ניתן לעיין בנספח ג' באתר האינטרנט של ה-CRT בכתובת: www.crt-ii.org

סכום המענק

במקרה הנוכחי, לבעלי החשבונות היו חשבון פיקדון לפי דרישה וחשבון ניירות ערך. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, כאשר השווי בחשבון אינו ידוע, כמו במקרה דנן, חישוב השווי הנוכחי נעשה בעזרת השווי הממוצע של חשבון מאותו סוג בשנת 1945. לפי חקירת ICEP, בשנת 1945 השווי הממוצע של חשבון פיקדון לפי דרישה היה 2,140.00 פרנקים שוויצרים והשווי הממוצע של חשבון ניירות ערך היה 13,000.00 פרנקים שוויצרים. השווי הממוצע של שני החשבונות בשנת 1945 היה 15,140.00 פרנקים שוויצרים. השווי הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12.5, בהתאם לסעיף 31(1) של סדרי הדין, ולכן הסכום הסופי של המענק הוא 189,250.00 פרנקים שוויצרים.

חלוקת המענק

בהתאם לסעיף 23(1)(ז) של סדרי הדין, אם אף לא אחד מן האנשים הזכאים למענק בהתאם לסעיף 23(1)(א-ו) הגיש תביעה, רשאי ה-CRT לתת מענק למי מקרובי משפחת בעל החשבון, אשר הגישו תביעה, בין אם קיימת קירבת דם או קירבה דרך נשואים, בהתאם לעקרונות של הגינות ויושר. בנוסף, בהתאם לסעיף 25(2) של סדרי הדין, במקרים בהם החשבון המשותף נתבע על ידי קרוביו של אחד מבעלי החשבון המשותף בלבד או על ידי קרוביהם של חלק מבעלי החשבון בלבד, תקום החזקה כי החשבון היה כולו בבעלות בעלי החשבון שחלקיהם בחשבון נתבעו, בחלקים שווים. במקרה הנוכחי, התובעים זיהו את בעלת החשבונות Johanna Tobias בלבד, והם קשורים אליה דרך אביהם. לפיכך, התובעים זכאים לקבל כל אחד חצי מן הסכום הסופי של המענק.

הקף המענק

תשומת לב התובעים לכך, כי בהתאם לסעיף 20 של סדרי הדין, ה-CRT ימשיך ויחקור בנוגע לתביעותיהם כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתם לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שוויצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה-CRT מאשר מענק זה לצורך אישורו של בית המשפט ותשלום על ידי הממונים המיוחדים.